

2017-08-25

Beslut

BILDANDE AV NORRA IGELBÄCKENS NATURRESERVAT

REMISSVERSION

Beställning: Järfälla Kommun
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 2017-08-25
Uppdragsansvarig: Per Collinder
Medverkande: Klas Andersson, Anna Maria Larson, Emma Hammarström
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 7353
Bilder på framsidan från Ekologigruppen

Innehåll

BILDANDE AV NORRA IGELBÄCKENS NATURRESERVAT	1
Innehåll	3
BILDANDE AV NORRA IGELBÄCKENS NATURRESERVAT	5
Beslut	5
Uppgifter om naturreservatet	6
Syftet med naturreservatet	6
Skäl för beslutet	7
Föreskrifter för naturreservatet	8
A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden	8
B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång	9
C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet	9
Ärendets beredning	10
Motivering av beslutet	10
Tillämpliga bestämmelser	10
Beskrivning av området	11
Geologiska bevarandevärden	11
Kulturhistoriska bevarandevärden	11
Biologiska bevarandevärden	12
Bevarandevärden för friluftsliv	13
Bedömning	13
Upplysningar	14
Hur man överklagar	14
Bilagor:	14

REMISSVERSION

BILDANDE AV NORRA IGELBÄCKENS NATURRESERVAT

Beslut Norra Igelbäckens
Naturreservat
Remissversion
2017-08-25

Beslut

Järfälla kommunfullmäktige förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Norra Igelbäckens naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar Järfälla kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 1).

Slutligen fastställer Järfälla kommun med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 3 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara tekniska nämnden i Järfälla kommun. Miljö och bygglövsnämnden kommer att fungera som tillsynsmyndighet för reservatet.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Norra Igelbäckens naturreservat
Kommun:	Järfälla kommun
Lägesbeskrivning:	Norra Igelbäckens naturreservat ligger i sydöstra delen av Järfälla kommun invid Barkarbystaden. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den röda linjen).
Fastigheter:	Del av Barkarby 2:2
Markägare:	Järfälla kommun
Areal:	Total areal 44,1 ha
Förvaltare:	Järfälla kommun
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.
Servitut:	Ledningsrätt VA-Ledning

Syftet med naturreservatet

Syftet med Norra Igelbäckens naturreservat är att säkra de värdefulla livsmiljöerna i och omkring Igelbäcken, samt att de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer ska ha gynnsamt tillstånd¹. Strukturer som död ved, naturliga flöden, fria vandringsvägar och naturliga vattenståndsfluktuationer förekommer i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Syftet är också att skydda Igelbäckens flöden och höga vattenkvalitet.

Syftet med Norra Igelbäckens naturreservat är också att tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Området skall därför göras tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftaktiviteter i värdefull natur, och uppleva de naturmiljöer och kulturvärden som finns i området. Syftet är också att inom ramen för biologisk mångfald och naturmiljöer återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt tillgodose friluftslivets behov av ytor för rekreation. Naturreservatet syftar också till att säkra en viktig del i ett utpekad svagt samband i den gröna kil som området är en del av.

Syftet ska nås genom att:

- Åtgärder i Igelbäcken som syftar till att:
  - Återskapa en mer naturlig hydrologi

---

¹ =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

- Borttagning av kulvert och återställning av den kulverterade delen av Igelbäcken
- Främja populationer av Grönling.
- Åtgärder i Igelbäckens närhet som syftar till att öka de rekreativa värdena och gynna den biologiska mångfalden
- Reservatet fungerar som en länk för biologisk mångfald och friluftsliv mellan de omgivande skyddade områdena längs Igelbäcken
- Fortsatt hävd av gräsmarker
- Genom restaurerings- och berikningsåtgärder skapa områden med hög biologisk mångfald. Berikningsåtgärder kan även innefatta insädd av ex. solros eller havre för att gynna olika artgrupper
- Åtgärder som främjar reservatets rekreativa värden:
  - Stigar, broar och leder anläggs
  - Anläggningar för besökare vid besökspunkter/mål
  - Anläggningarna ska ha en kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan friluftsliv och biologisk mångfald
  - Anläggningar och stigar/leder inom reservatet är väl underhållna
  - Åtgärder som främjar möjligheter till pedagogisk verksamhet inom reservatet
  - Områdets kulturella karaktärer från olika tidsepoker tas tillvara och utvecklas
  - Minska andelen hårdgjord yta på rullbana samt taxibanor, framförallt i områden öster om Igelbäcken
- Utveckla en våtmark i och omkring det område i den sydligaste delen av reservatet som idag utgörs av ett fuktområde.
- Nyttja rent dagvatten från Barkarbystaden för utveckling av våtmark och för att trygga vattenflöden och vattenkvalité i Igelbäcken.
- Inget skogsbruk bedrivs i området.

Skäl för beslutet

Områdets läge invid Barkarbystaden och dess öppenhet och natur gör det mycket värdefullt för det tätortsnära rörliga friluftslivet. Igelbäcken som rinner genom området är artrik och hyser den skyddsvärda grönlungen längre nedströms reservatet.

Området är viktigt för att säkra funktioner i Järvakilen, som är regionens mest centralt belägna gröna kil med en ovärderlig funktion som tätortsnära natur. Reservatet utgör den sista pusselbiten för att skapa ett skydd utefter hela Igelbäckens lopp.

För att bevara och utveckla områdets värden för friluftslivet krävs att området skyddas från exploatering och att anläggningar för att främja friluftsliv och kultur anläggs. Vidare ska de skogsområden som finns inom reservatet skyddas från skogsbruk och de områden som idag brukas genom hävd fortsätta att hävdas för att bevara natur och kulturvärdena. Skötselåtgärder i syfte att bevara och utveckla naturvärden vidtas, samt

för att skydda kvarvarande delar av det äldre kulturlandskapet, t ex förhistoriska gravar, bytomter och andra fornlämningar samt vägar och agrara strukturer.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B6 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan enligt bilaga 3. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, av andra naturförhållanden eller av friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör efter tillstånd från miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun inte hinder för underhåll av vägar, planerade/befintliga VA-ledningar och avluftningstorn.

Föreskrifterna utgör inte heller hinder för anläggning och drift av fördröjningsmagasin under rullbanan inom ett område fram till 80 meter vinkelrät från reservatets västra gräns vid rullbanan.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. använda bekämpningsmedel eller gödselprodukter inom 30 meter från Igelbäckens,
5. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
6. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, plöjning, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
7. bedriva mineralutvinning,
8. framföra motordrivet fordon,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart som är främmande för området, detta gäller även signalkräfta,
11. upplåta mark för organiserade tävlingar eller arrangemang till annan än den som har miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommuns tillstånd till sådan tävling eller arrangemang,
12. upplåta mark för militära övningar, eller
13. bedriva fiske.

Föreskrift 2, 3, 5, 6, 8 samt 9 ovan utgör inte hinder för uppförande och underhåll av avluftningstorn med tillfartsväg som behöver uppföras inom Zon C på karta bilaga 6 i samband med utbyggnaden av tunnelbanesystemet.

Föreskrift 2, 3, 5, 6, 8 samt 9 ovan utgör inte hinder för etableringsområde och arbeten inom Zon B på karta bilaga 6 som behöver göras i samband med byggnationen av tunnelbanesystemet. Denna verksamhet skall dock vara avvecklad två år efter trafikstart. I samband med avveckling av etableringsområde skall återställning inom berörda områden utföras av verksamhetsutövaren och godkännas av miljö- och bygglovsnämndens i Järfälla kommun eller av denne utsedd förvaltare.

Föreskrift 2, 3, 5, 6, 8 samt 9 ovan utgör inte hinder för flytt av VA-ledningar enligt ny lämplig sträckning.

Beslut Norra Igelbäckens
Naturreservat
Remissversion
2017-08-25

Föreskrift 2, 3, 5, 6, 8 samt 9 ovan utgör inte heller hinder för verksamheter inom 30 m från naturreservatets västra gräns, Zon A, på karta bilaga 6 i den västra delen av reservatet som får nyttjas vid nybyggnation inom Barkarbystaden vid de delar som gränsar mot reservatet. Verksamhetsutövare är ansvariga för återställning av dessa områden efter avslutad verksamhet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång:

1. utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. anläggning och underhåll av entrépunkter, besöksmåls punkter, rastplatser, stigar, leder, broar, byggnader enligt karta bilaga 5,
4. genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder (av engångskaraktär) så som anläggande av våtmark, borttagande av hårdgjorda ytor, återställning av Igelbäcken och dess kantzoner inklusive kulverterade delar, enligt karta bilaga 4,
5. genomförande av återkommande skötselåtgärder så som underhåll av åkerholmars brynmiljöer, slåtter/bete av gräsmarker, åtgärder i den återskapade våtmarken, enligt karta bilaga 4, och
6. undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. framföra farkost på vatten, såsom ex. gummibåt, modellbåt, motorbåt, kanot etc.,
3. ta ved, eldning får endast ske på plats avsedd för detta,
4. tälta mer än två dygn,
5. ställa upp campingvagn eller motsvarande inom området,
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
7. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
8. fiska i reservatet,
9. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
10. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,
11. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
12. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
13. framföra häst eller cykla annat än på stigar/leder avsedda för detta,
14. på ett störande sätt använda ljud,

15. utan miljö- och bygglovsnämndens i Järfälla kommuns tillstånd använda området för organiserade tävlingar eller arrangemang,
16. använda området för militära övningar, och
17. använda fyrverkerier på andra platser än inom den del av rullbanan som löper väster om Igelbäcken.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för av miljö- och bygglovsnämndens i Järfälla kommun godkända aktivitetsutövare att nyttja motordrivna fordon enligt tillstånd från miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun.

Föreskrift 7 ovan utgör inte hinder för plockning för eget behov av sådana bär, matsvampar och växter som inte är rödlistade eller skyddade.

Föreskrift 11 ovan utgör inte hinder för tillfällig (maximalt 72 timmar) skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar eller arrangemang i enlighet med föreskrift 15.

Föreskrift 15 ovan utgör inte hinder för skolverksamhet såsom förskolor eller skolor att nyttja området vid exempelvis friluftsdagar.

Föreskrifter ovan utgör inte hinder för aktiviteter som godkänts av Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun

Ärendets beredning

Länstyrelsen arbetade under hela 1990-talet med att få till stånd ett statligt naturreservat för hela Igelbäckens dalgång, efter en hemställan från Naturhistoriska riksmuseet 1988 om skydd för Igelbäcken. Remissförslag för ett statligt naturreservat var ute under 1998, men efter överläggningar med de fyra kommunerna längs Igelbäcken drev dessa istället vidare ärendet för att bilda varsitt kommunalt naturreservat. En remiss för ett kommunalt bildande av reservat i Järfälla var ute på remiss under 2004.

Kommunstyrelsen i Järfälla beslutade 2015-12-14 att ge tekniska nämnden i uppdrag att inleda bildningsprocessen av naturreservat vid Igelbäcken.

2016 arbetade Ekologigruppen med ett programförslag för reservatsbildning. 2017 påbörjades arbetet med beslut och skötselplan för Igelbäckens naturreservat.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 21 september 2017. Följande synpunkter inkom:

-

Motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får kommunen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får kommunen meddela

beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får kommunen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får kommunen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Geologiska bevarandevärden

Reservatet ligger i det mellansvenska sprickdalslandskapet. Bergshöjder och dalgångar antas ha uppstått genom att berggrunden utsatts för högt tryck, så att sprickor och förskjutningar bildats. Vittring och erosion har sedan gröpt ur sprickorna till dalgångar. Berggrunden utgörs av yngre granit och pegmatit samt gnejsgranit. Moräntäcket är tunt och överlagras till stora delar av finare sediment och är synligt främst i anslutning till berghällar. Postglacial lera täcker den lägre terrängen i området. I Igelbäcksdalen förekommer moränryggar, så kallade De Geer-moräner. De har bildats där iskanten mötte vattnet. När isen rörde sig fram över botten förde den med sig material och vid gränsen där isen släppte kontakten med botten avlagrades materialet. Dessa moräner anses ha högt naturvetenskapligt bevarandevärde.

Figur 1. Jordartskarta som visar på De Geer-moräner inom det aktuella området. Pilarna pekar på de blå streckade delar som är De Geer-moräner. Karta från SLU.

Kulturhistoriska bevarandevärden

De många fornlämningarna på Järvafältet avslöjar att området varit bebott av människor åtminstone sedan bronsålder (ca 1800 f.v.t.–500 f.v.t.). Under äldre järnålder, för ca 2000 år sedan, förändrades samhället och troligen etablerades de byar som kan ses idag under den här tiden. Under järnåldern fanns bosättningar bland annat vid Håga och Hästa inom området

Vid järnålderns slut på 1000-talet var vattennivån ungefär fem meter högre än idag. Igelbäcken var en av flera vattenleder som kopplade samman Östersjön med de inre delarna av landet.

Bosättningsstrukturen och jordbrukskaraktären har troligen varit i stort sett oförändrad från senare delen av järnåldern fram till 1800-talet, då jordbruksreformer,

Figur 2. Karta från 1917 med reservatet inritat.

effektivisering av jordbruket och industrialisering innebar genomgripande förändringar av landskapet och samhällsstrukturen. I början av 1900-talet flyttade Stockholms garnison sitt militära övningsfält från Gärdet och köpte istället gårdarna på Järvafältet för att anlägga ett stort övningsområde.

Området började användas som flygfält redan omkring 1915, åren fram till 1936 användes fältet både till civilt och militärt flyg. Men i och med att F8 etablerades 1938 blev det ett renodlat militärt flygfält. Mycket av de anläggningar som finns i området anlades redan under 1920-talet, men arbetet med anläggningar intensifierades under åren 1934-38 i samband med etableringen av Svea flygflottilj F8. Vid de militära anläggningsarbetena förstördes och skadades ett antal fornlämningar i området. F8 lades ner 1974 varvid Barkarby flygklubb nyttjade flygfältet i 36 år innan de avvecklade sin verksamhet från området. Även övriga delar av Järvafältet påverkades i viss mån av den militära verksamheten. Jordbruksverksamheten fortsatte i området eftersom landskapet skulle upplevas autentisk för de militära övningarna. Det är delvis tack vare den militära eran som området har behållit sin agrara 1800-talskaraktär. Det enskilt mest iögonfallande minnet av de många åren av militär verksamhet inom området är den närmare 40 meter breda rullbana som sträcker sig genom reservatet som en påminnelse om ett konfliktfyllt 1900-tal.

Biologiska bevarandevärden

Norra Igelbäckens naturreservat ligger i Järvakilen, en långsträckt grön kil som sträcker sig från Stockholms innerstad och Lidingö ut till Sigtuna längs Mälaren. Kilen har utpekade värden som spridningssamband för arter knutna till ädellövträd, gamla barrskogar, betesmarker och vattenmiljöer. Grönstrukturen i Järvakilen ger möjligheter för arter att röra sig i landskapet mellan de exploaterade områdena längs Mälarkanalen och Ostkustbanan vilket ger en stor biologisk mångfald av betydelse för hela norra delen av Stockholm.

Landmiljöerna kring Igelbäcken med sina bryn och åkerholmar gör att området har potential att hysa flera olika arter av reptiler och groddjur.

Igelbäcken rinner genom reservatet och sträcker sig från Säbysjön i norr till Edsviken i Solna. Bäckens är ett av länets mest fisktäta vattendrag och hyser den tidigare rödlistade fisken grönling, vars förekomst i Igelbäcken är den enda i Uppland, den är dock ej påträffad i norra delen av bäcken. Andra påträffade fiskarter är öring, gädda, abborre, mört, sutare och ruda. Bäckens har höga naturvärden kopplat till sig och är ett av de mest skyddsvärda vattendragen i Stockholmsområdet.

Igelbäcken

Bäckens lopp genom reservatet är utträdad och delvis kulverterad under det före detta flygfältet. Igelbäcken är en så kallad vattenförekomst enligt EU:s vattendirektiv och omfattas därmed av miljö kvalitetsnormer. Igelbäcken uppnår idag god ekologisk status och det är av största vikt att långsiktigt säkra god vattenkvalitet och flöden i bäcken. Järfälla kommun har pekat ut Igelbäcken som ekologiskt särskilt känsligt område (ESKO).

Gräsmarker

För fågellivet är de stora gräsmarkerna värdefulla. På flygfältsområdet häckar och rastar ett flertal rödlistade arter. Gräsmarkerna hyser få kärnväxtindikatorarter. Ingen plöjning eller gödsling sker dock längre. På lång sikt kan slätter- och betesgynnade arter komma tillbaka.

Åkerholmar och bryn

Åkerholmarna i området är av skiftande karaktär. I söder finns en blandskogsholme med uppvuxen gran tall och asp, intill denna finns en åkerholme med äldre askar.

Skogsmiljöer

Reservatet utgörs som tidigare nämnts av ett öppet landskap. Förutom de dungar som växer på åkerholmarna och längs Igelbäcken finns ett lite större skogsområde intill hangarerna vid rullbanans östra ände. Det domineras av ett relativt glest bestånd av asp med enstaka större ek och tall. Ytterligare ett mindre skogsområde finns längst i söder mellan Norrviksvägen och Akallälänken vid Hästa gamla bytomt.

Bevarandevärden för friluftsliv

Naturreservatet är omgivet av en natur- och kulturmiljö med höga och varierade rekreativevärden. Området för naturreservatet utgörs av stora, öppna ytor. Flygfältet omges av öppna gräsmarker med åkerholmar och övergår i beteshagar i norr. De flesta andra stora, öppna platser i Stockholmsområdet har idag bebyggts, vilket gör platsen attraktiv för aktiviteter som kräver stora öppna ytor.

Norra Igelbäckens naturreservat är en ovärderlig pusselbit för att säkra ett sammanhängande rekreativområde längs hela Igelbäckens dalgång. Platsen rymmer många kvaliteter och funktioner idag som det finns behov av att bevara.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av tätortsnära natur. Skyddet behövs också för att bevara den skyddsvärda Igelbäcken, samt för att säkra en viktig del i Järvakilens svaga samband.

Skyddet av Norra Igelbäckens naturreservat bidrar till att uppnå flera nationella miljökvalitetsmål. Riksdagen beslutade år 2010 om målstrukturen för det svenska miljöarbetet, med ett generationsmål, flera etappmål och miljökvalitetsmål. Skyddet av Norra Igelbäckens naturreservat berör särskilt miljökvalitetsmålen "Levande Sjöar och vattendrag" samt "Ett rikt växt- och djurliv" och "God bebyggd miljö". För miljökvalitetsmålet "Levande Sjöar och vattendrag" står det bland annat att sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. För miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv" anges bl.a. att "arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas". För miljökvalitetsmålet "God bebyggd miljö" står det att "städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas."

I den regionala plan som framtogs 2010 (RUF5), där svaga samband i Stockholms gröna kilar pekats ut, finns området som utgör Norra Igelbäckens naturreservat medtaget. Detta motiverar Norra Igelbäckens värde som bärare av centrala, regionala värden och funktioner samtidigt som naturreservatet har ett strategiskt läge invid den expanderande Barkarbystaden.

Järfälla kommun bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar som inte går att förena med bevarande av områdets värden inte ska tillåtas inom reservatet. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet. Det är därför enligt Järfälla kommuns bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 §

miljöbalken, har Järfälla kommun funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Järfälla kommun bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Naturreservat bedöms vara den lämpligaste skyddsformen.

Upplysningar

Järfälla kommun kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med reservatets syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning i naturreservatet eller i något annat område.

Järfälla kommun ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Järfälla kommun enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen.

Beslutet har fattats av Järfälla kommunfullmäktige. I ärendet, som har handlagts och föredragits av biolog Klas Andersson, har även biologerna Katarina Ekestubbe och Per Collinder samt landskapsarkitekterna Anna Maria Larson och Emma Hammarström deltagit.

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
4. Skötselkarta
5. Friluftslivskarta
6. Zonkarta